

EL Centre d'Estudis de l'Hospitalet i el treball en equip com a model de funcionament

Marcel Poblet Romeu

Vocal de la Junta del CEL'H

El CEL'H es defineix a si mateix com una entitat ciutadana de voluntariat. Com a conseqüència d'això, la seva feina ha girat habitualment al voltant de la col·laboració, de la feina en equip. Això no vol dir que tota la feina hagi estat feta «en equip», però sí que aquesta forma de treballar ha estat sempre present en la manera de ser de l'entitat.

El CEL'H no seria possible sense la participació i la col·laboració dels socis i tot sovint de persones que no en són. Categoria, aquesta última, que ha estat força freqüent al llarg de la nostra història i que habitualment ha donat lloc a la incorporació de nous membres a l'entitat. Jo mateix m'hi vaig incorporar (el 1989) a ran d'haver entrat en contacte amb el grup que (sota la coordinació de Joan Camós i Carles Santacana) treballava en el que llavors denominàvem «Manual d'Història» i que va veure la llum sota el títol *Història de l'Hospitalet. Una síntesi del passat com a eina de futur*. Un cop passats els anys, i vist amb perspectiva, m'atreveixo a dir que el grup que hi va participar configurà un autèntic equip de treball: cadascú tenia la responsabilitat de redactar una part de l'obra (un període o un tema d'un període), les reunions servien per posar en comú l'estat del treball individual, exposar problemes i, arribat el cas, demanar ajut. Quan ja es va disposar de textos, aquests foren llegits i revisats per tots els membres de l'equip. No només els coordinadors, sinó tots els membres del grup hi van poder dir la seva. Va ser una veritable «obra col·lectiva».

Del grup del «Manual» vaig passar al grup que treballà en el projecte *L'Hospitalet és escola*, un dels «grans projectes» que va desenvolupar el CEL'H durant la dècada dels 90. Mestres (d'escola infantil, de primària i de secundària), dibuixants, músics, gent del CEL'H i gent del Casalet... Més que un treball «en equip», allò va ser un treball de diversos equips, vinculats entre si per una coordinació comuna. Hi va intervenir molta gent: només cal que rellegiu els crèdits de la col·lecció de materials que en resultà; tots aquells noms són de persones que en major o menor grau hi van tenir una participació real.

El resultat del projecte *L'Hospitalet és escola* va ser molt positiu. Malgrat les moltes dificultats (derivades sobretot de l'ambició abast de les fites que ens vam proposar), que va ser necessari superar i els anys que calgué dedicar-hi, es va poder enllestir la feina i presentar uns materials didàctics de gran interès. Personalment, tot i que la feina es va desenvolupar d'una manera força més feixuga, estic convençut que *L'Hospitalet és escola* va ser també un projecte reeixit.

Més recentment, i igualment d'una manera reeixida, la publicació del «Recerques» *L'Hospitalet, lloc de memòria* ha suposat la culminació d'un altre gran projecte basat en la participació i la col·laboració d'un nodrit grup de persones. Aquesta publicació ha estat el colofó d'un extens treball desenvolupat al llarg de molts anys, treball en el qual jo no he participat, però que conec, per la meua condició de membre de la junta del CEL'H durant tots els anys en què s'ha estat duent a terme. Encara recordo les primeres converses (a mitjan anys 90) relatives a la necessitat de recuperar i dignificar la memòria dels lluitadors i lluitadores antifranquistes, i de fer-ho «contrarellotge» (abans que, per causa de l'avançada edat de molts dels protagonistes, resultés impossible recollir-ne els testimonis). Quan no era tan freqüent com ho és avui dia parlar de la recuperació de la memòria històrica, el CEL'H ja en parlava i hi treballava. La magnífica recent publicació de l'esmentat Recerques reflecteix la feina feta.

“Cal un equilibri entre el rigor, el treball en equip i la dedicació personal”

D'altra banda, *L'Hospitalet, lloc de memòria* no hauria estat possible sense la col·laboració dels companys de l'associació El Pont de la Llibertat. A banda d'aquesta, i de la ja citada amb el Casalet, les col·laboracions amb d'altres entitats han estat habituals, tant amb les de la ciutat (per exemple, la que de fa anys desenvolupem amb 3/4 x 5/4) com de fora (Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, etc.). Així mateix, cal esmentar la col·laboració amb el fa pocs anys creat Institut Ramon Muntaner.

Importants han estat igualment les col·laboracions amb el món acadèmic, amb la Universitat de Barcelona i amb la Universitat Autònoma de Barcelona. En aquest darrer cas, va comportar la posta en marxa d'un dels serveis més destacats del CEL'H: la base de dades bibliogràfica Babel'H. L'expressada base de dades va formar part d'un projecte territorialment més ampli impulsat tant per la UAB com per la Diputació de Barcelona.

La Diputació, la Generalitat de Catalunya i, sobretot, l'Ajuntament de l'Hospitalet no han estat tan sols les principals fonts de diners que han permès tirar endavant els nostres projectes, sinó que sovint han pres part en aquestes mateixes iniciatives. Destaca la col·laboració que hem mantingut amb l'Arxiu Històric de l'Hospitalet (el recull oral de testimonis antifranquistes o l'assessorament dels projectes de recerca de Batxillerat) i

Els components del grup L'Hospitalet Antifranquista es disposen a iniciar una sessió de treball (desembre de 1997). (Arxiu)

amb el Museu d'Història (col·laboracions recents han estat el Curs d'història de l'Hospitalet o la commemoració dels bombardejos infringits per l'aviació feixista fa 70 anys).

Tornant, però, a la feina en el si de la nostra entitat, voldria fer una breu reflexió. Penso que cal trobar l'equilibri entre la necessitat de rigor en el treball, la dinàmica del treball en equip i les veritables possibilitats de dedicació personal als projectes del CEL'H. La nostra és una entitat de voluntariat, perquè els socis i les sòcies ho hem triat d'aquesta manera: no som una entitat professionalitzada (una empresa) i això ho hem de tenir ben present quan ens marquem fites (i potser no sempre hem tingut l'habilitat de fer-ho).

Mentre estava fent el curs de doctorat, el ponent (professor de la Universitat de Lleida) que ens impartia Epistemologia de la Història va exposar un valuós consell (segons el meu parer) a tots els qui l'escoltàvem: segons ell, cal experimentar felicitat mentre es duu a terme recerca; qualsevol sentiment d'angoixa i d'infelicitat hauria de comportar un replantejament d'objectius. És a dir, si la recerca genera quelcom contrari a la felicitat, seria millor dedicar-se a una altra cosa. El CEL'H no només és un lloc on es practica la recerca, sinó que, a més, aquesta (i moltes altres activitats que no són pròpiament recerca) es practica «per afició» (o si ho voleu, «fora de l'horari laboral»), raó de més perquè la participació en els nostres projectes i activitats hagi de ser particularment gratificant per a aquells qui hi participin. Anar a fer treball voluntari sabent que aniràs a patir és la millor manera d'encaminar-se cap al fracàs.

Així, doncs, el CEL'H hauria de ser (i així hem procurat que ho sigui) un lloc on anar a ser «feliç», a passar-ho bé tot fent coses gratificants, juntament amb gent amb la qual ens trobem bé. Per patir (a banda de les dissorts que la vida ens envia), ja tenim les nostres activitats professionals. Perdre de vista això, no pot significar altra cosa que perdre el treball en equip i haver d'apostar per l'opció del treball individual. Es tractaria d'una opció lícita, però faria del CEL'H una cosa diferent d'allò que ha estat des dels seus inicis.

En la documentació que m'han donat com a referència per fer el present article diu que sóc membre de la Junta Directiva del CEL'H des de 1994 (confesso que creia que

Moment de descans en una sessió de treball. (Arxiu)

potser ho era des d'un any o dos abans). No sóc l'únic cas de presència prolongada en la Junta, a banda del Manuel Domínguez (que va entrar-hi en el mateix moment que jo i s'hi ha mantingut des d'aleshores), n'hi ha d'altres que també han fet «una mili més llarga que en Cascorro» (ja sabeu: aquell personatge representat amb uniforme militar en un monument situat a la vora del madrileny mercat del Rastro, el qual, per molt de temps que passi, mai no acaba de fer el soldat). Els qui són membres de la Junta del CEL'H ho són fonamentalment perquè volen ser-ho, perquè els engresca el projecte de l'entitat i perquè els agrada col·laborar amb l'altra gent que també en forma part. I també perquè creuen que cal que a l'Hospitalet hi hagi una entitat com la nostra.

Com que en el CEL'H creiem en la participació, en la suma d'esforços i en la col·laboració, estem adherits a la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana i, des de fa un bon grapat d'anys, formem part de la seva Junta de Govern. Aquest és un altre dels temes que conec bé, atès que la nostra representació en la Junta de la CCEPC ha recaigut durant tot aquest temps en la meva persona. Estar present en la CCEPC m'ha permès disposar de la possibilitat de conèixer com són els altres Centres d'Estudis.

La varietat que hi ha en el món dels centres és notable: per començar, ja n'hi ha que es fan anomenar «instituts» i no «centres»; n'hi ha de grans i de petits; de locals i de comarcals; alguns estan especialitzats en un tema concret i d'altres són «generalistes»; n'hi ha que disposen d'una adreça electrònica atesa regularment, i que responen fàcilment al telèfon, i també n'hi ha que posar-s'hi en contacte resulta molt complicat. Alguns d'aquests darrers, que aparentment podria semblar que en realitat no existeixen, disposen de línies de publicacions que apareixen regularment i que mantenen un bon nivell de qualitat.

La imatge del CEL'H en la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana és (que jo sàpiga) bona. Tenim una «aurèola» de centre «gran». El cert és que el nostre pressupost ens situa entre els «grans», però aquesta imatge també es deriva de la nostra activitat. Hem fet (i actualment fem) moltes coses i les nostres publicacions no només mantenen un nivell de qualitat elevat, sinó que s'allunyen del model de publicació miscel·lània (altre temps convertida en model arquetípic de publicació dels centres d'estudis).

La col·laboració del CEL'H amb la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana ha estat estreta al llarg dels anys. A la fotografia, membres del CEL'H i de diversos centres a la naveta dels Tudons, en una trobada a Ciutadella (desembre del 2003). (Arxiu)

Publicar miscel·lànies no és caure en la indignitat, ni renunciar al rigor científic. És més, moltes aportacions de gran interès no haurien vist mai la llum si no hagués estat per aquestes miscel·lànies. Ara bé, les publicacions monogràfiques situen qui és capaç de fer-les en un altre àmbit: requereixen més coordinació, més participació, més col·laboració. Cal anar a buscar els possibles autors, en lloc d'esperar que siguin aquests els qui vinguin amb les seves dèries convertides en article. Les publicacions del CEL'H, especialment les dels anys noranta cap a aquí, són d'aquesta mena. Fins en els casos en què és obra de només un o dos autors, les publicacions del CEL'H impliquen la participació i col·laboració de diversos socis i sòcies, que s'encarreguen de les feines d'edició, perquè des de fa uns anys ens editem nosaltres mateixos les publicacions.

El CEL'H ha estat possible gràcies a la participació voluntària dels seus associats. Han estat ells els qui han escrit els textos de les seves publicacions, qui els han editat, qui han fet les fotos i han buscat i seleccionat les imatges que les il·lustren. Han estat ells els qui han organitzat els actes, xerrades, debats i exposicions que s'han dut a terme. Tota aquesta feina no hauria pogut ser sense el treball en equip, i també sense el treball de coordinació de l'equip, que tot sovint ha recaigut sobre el nostre personal assalariat.

Unes ratlles més amunt deia que el CEL'H té una imatge de «centre gran». Deia també que aquesta imatge és conseqüència sobretot que (als ulls dels altres centres) duem a terme projectes «grans», estem presents en diversos fronts a la vegada i la nostra seu és oberta tots els dies feiners. En nombre de socis, però, la realitat és ben diferent, sovint descobreixo com centres que es limiten a publicar una miscel·lània anual i poc més disposen de més associats que nosaltres, tot i pertànyer a ciutats i àmbits comarcals demogràficament bastant més febles que el nostre. D'aquesta constatació se'n deriven unes quantes coses: en primer lloc, que no hem sabut convèncer més que una molt petita part dels nostres socis potencials (o que aquests nostres socis potencials són més difícils de convèncer que els d'altres llocs); així mateix, també resulta evident que els nostres associats tenen un important grau d'implicació en l'entitat (si fos al contrari no hauria estat possible fer tantes coses).

L'esperit lúdic també acompanya la intensa activitat i la voluntat de treball del CEL'H. (Arxiu)

El treball en equip, la participació, el debat... són signes que identifiquen el CEL'H. Sense ells no seríem el que som i cal que els mantinguem. Per poder-los mantenir, però, resulta imprescindible transmetre la sensació que la participació ens ha de reportar felicitat, bones estones. Segurament no sempre serem capaços de fer-ho, però el que està clar és que resulta bo no perdre-ho de vista.